

Голич Наталія
аспірант кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

Nataliia Holych
Postgraduate student of the Department of Economics and Finance
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Панухник Олена**
доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

Scientific supervisor: **Olena Panukhnyk**
Doctor of Sciences (Economics), Professor,
Head of the Department of Economics and Finance
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine

МАЛИЙ БІЗНЕС ЯК СТИМУЛЮЮЧА СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ SMALL BUSINESS AS AN IMPROVING COMPLEX OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE TERRITORY IN DECENTRALIZATION

Світовий досвід і практика господарювання показують, що найважливішою ознакою ринкової економіки є існування та взаємодія великих, середніх і малих підприємств та їх оптимальне співвідношення. Найбільш динамічним елементом ринку є малий бізнес.

Сьогодні, в умовах, що відбуваються за нестабільного зовнішнього і внутрішнього середовища, малий бізнес розглядається як провідна сила в подоланні негативних процесів в економіці та забезпеченні сталого позитивного розвитку суспільства.

Малий бізнес здебільшого міцно прив'язаний до місця свого розташування та до місцевих ресурсів. Крім того, він є значним джерелом поповнення місцевих бюджетів, часто бере участь у спонсорванні місцевих програм, будучи зацікавленим в економічному розвитку території, на якій знаходиться.

Сьогодні для того, щоб малий бізнес працював більш ефективно необхідно створити досконалий діалог між владою та бізнесом на регіональному рівні. В умовах децентралізації влади, такий спосіб перемовин між двома ланками буде передумовою до зменшення корупції та відновлення взаємної довіри. За результатами проведених досліджень кожен п'ятий представник малого бізнесу вказує на проблему корупції в регіоні як одну з основних перешкод його розвитку [4].

Аналіз розвитку малого бізнесу в м. Тернополі показує, що станом на 1 жовтня 2016 року здійснювали господарську діяльність 2337 одиниць суб'єктів малого бізнесу. Протягом року більшість малих підприємств працювали в сфері торгівлі, громадського харчування, побутових послуг та решта – в промисловості, будівництві і сільському господарстві [1].

Слід відмітити, що протягом останніх років спостерігається зростання надходження до бюджетів всіх рівнів від діяльності малого бізнесу. Загальна сума надходжень від діяльності суб'єктів малого бізнесу у 2016 році становить 320 млн. грн., що на 91,4 млн. грн. більше порівняно із попереднім роком [1].

Однак, для стимулювання розвитку малого бізнесу в м. Тернополі, необхідно подолати низку проблемних питань та перешкод, які визначені шляхом опитування малого і середнього бізнесу та проведеного аналітичного звіту «Щорічної оцінки ділового клімату

2015 року за сприянням агентства США з міжнародного розвитку в рамках Програми «Лідерство в економічному врядуванні». Основні із них наведено на рисунку 1.

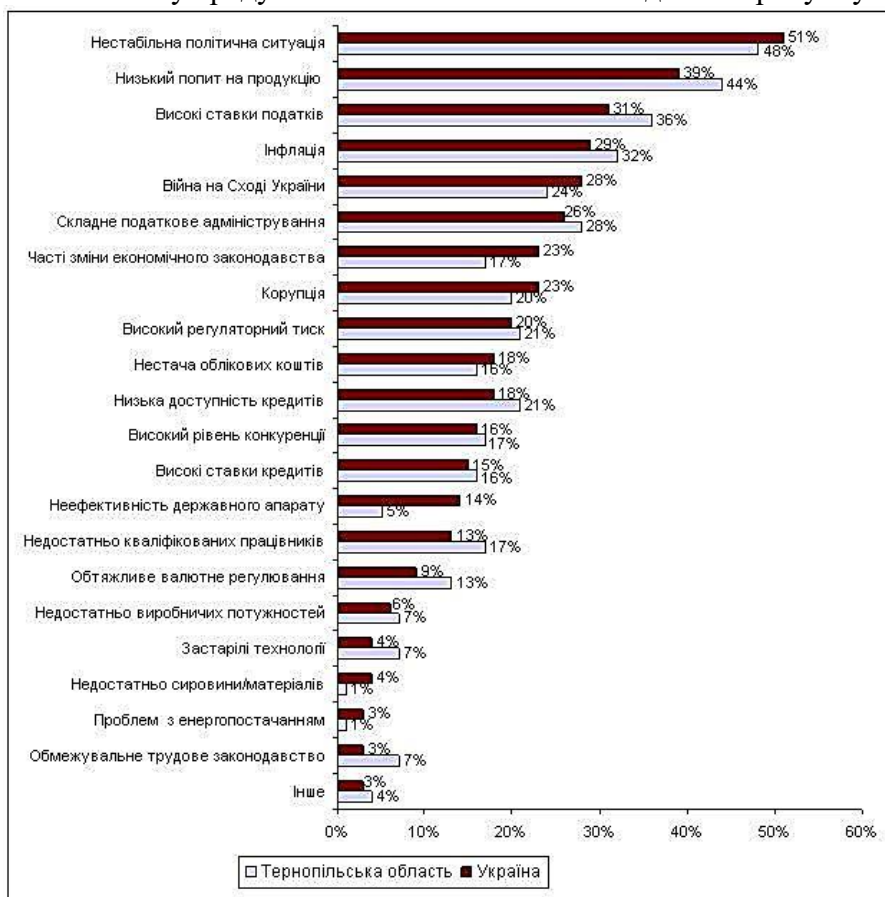

Рис. 1. Фактори, які обмежують зростання малого бізнесу в Україні та Тернопільській області

За теперішніх умов децентралізації влади, малий бізнес спроможний розв'язати проблеми працевлаштування та наповнення місцевих бюджетів, особливо на регіональному рівні, а також активізації гнучкої інвестиційної підтримки. Це сприятиме ефективному використанню їх ресурсного потенціалу, посиленню мотивації трудової діяльності, поступовому піднесенню рівня добробуту населення і дасть можливість молодим, кваліфікованим спеціалістам знайти робочі місця.

Перелік використаних джерел

1. Програма розвитку малого і середнього підприємництва в м. Тернополі на 2017-2018 роки. [Текст]. – Тернопіль, 2016. – 24 с.
2. Варналій З. С. Основи підприємництва [Текст]. / З. С. Варналій. – К.: Знання – Прес, 2002. – 239 с.
3. Про програму розвитку малого і середнього підприємництва в Тернопільському районі на 2017-2018 роки [Електронний ресурс] / Тернопільська районна державна адміністрація. – Режим доступу: <http://www.oda.te.gov.ua/ternopilaska/ua/8756.htm>
4. Стратегія розвитку малого та середнього підприємництва Тернопільської області на 2016-2020 роки [Електронний ресурс] / Тернопільська районна державна адміністрація. – Режим доступу: http://www.oda.te.gov.ua/data/upload/publication/main/ua/2917/proekt_mcp2016_2020.pdf